

Biskop Nils (Hermansson) i Linköping tillskriver påven Gregorius XI och kardinalskollegiet och meddelar några mirakler utförda av framlidna Birgitta, vars kropp vilar i Vadstena kloster i Linköpings stift, utöver de mirakler som tidigare på påvens befallning ingivits av biskop Valdemar (Podebusk) i Odense. Kristina i "Bro" i (Östra) Husby socken i Linköpings stift plågades svårt av djävulen innan hon gifte sig och även efter att hon blivit gift, på så sätt att hennes syn och hörsel fördärvades och hennes ben och fötter förlamadades, så att hon blev helt oförmögen att gå. Hennes make och släktingar avgav ett löfte för hennes del till Vadstena kloster. De förde henne till klostret där de lade henne vid en vägg i kapellet och iakttog henne. Där blev hon i allas åsyn häftigt skakad och slagen mot väggen av djävulen och plågad över hela kroppen på ett fasansfullt sätt under flera dagar. På den sjunde dagen lämnade djävulen henne under elevationen av Kristi kropp i mässfirandet, och hon ropade: "Jag ser Herrens kropp!" Genast reste hon sig upp, gick runt altaret och lovprisade Gud och den saliga Birgitta för sin befrielse, och en stor folkskara som stod intill häpnade och tackade Gud. Då hon blivit botad återvände hon hem med sin make. Genast visade sig åter djävulen för henne i form av en pojke, såsom tidigare, och han förbannade och klandrade henne för att hon ville överge honom. Han började på nytt att ansätta henne och därför förde hennes man och släktingar henne åter till Vadstena. Då hon kommit dit berättade hon själv inför folket att djävulen åter visat sig för henne. Djävulen förbannade henne och sade att han nu skulle överge henne och inte återkomma mer, eftersom platsen var mycket osäker och motbjudande för honom, och att han där fått utstå hårda smädelser. Kvinnan fördes till biskop Nils som såg att hon var botad till kropp och själ. Ett och ett halvt år hade nu förlupit sedan djävulen lämnade henne. Närvarande vittnen var prästen Johan Eriksson, kyrkoherde i (Häradshammar), den kyrka som låg närmast intill den socken där kvinnan bodde, vidare några präster i Vadstena kloster, det vill säga Johannes Präst, Martin och Kettilmund. Flera andra personer erbjöd sig att vittna eftersom kvinnans befrielse offentliggjorts på platsen.

Ett tvåårigt barn vid namn Kristina, dotter till Jakob i Ullälva i Örtomta socken i Linköpings stift, blev plötsligt angripen av djävulen så kraftigt att huvudet, fötterna och hela kroppen böjde sig bakåt i en cirkel, och hennes bröst och mage svullnade upp och skälvde. Föräldrarna som drabbades av stor sorg fick till slut rådet att avge ett löfte för flickan till Vadstena kloster. De lovade först att sända en offergåva, och genast mildrades smärtan, men hon befriades inte helt. Efter nio veckor då plågorna åter började växa lovade modern att på sina egna axlar bära flickan till klostret. Smärtan försvann då genast, varför modern inte brydde sig om att uppfylla löftet. Då ytterligare nio veckor förflutit och flickan åter plågades mycket greps modern av stor fruktan; hon tog sin dotter och skyndade sig till klostret. Då flickan kommit dit blev hon helt botad och led därefter inte av någon plåga. När två år förflutit sedan denna händelse kunde biskop Nils se att flickan, som förts till honom, var helt frisk till kropp och själ. De vittnen som följde med flickan var hennes föräldrar Cecilia och Jakob, Peter Smälänning och Håkan Olofsson i Ullälva.

Kristina i Stavsäter i Vists socken i Linköpings stift fördes till brevutfärdaren och sade under ed att en böld vuxit på hennes mage under revbenen på höger sida. Den smärtade mycket, hela hennes sida svullnade upp och hon plågades under åtta veckor. Till slut brast bölden och en stor öppning visade sig på kroppen. Under stor smärta skadades även tarmarna, så att allt hon åt trängde ut genom öppningen. Hennes grannar och släktingar blev bestörta och rådde henne att avge ett löfte till den saliga Birgitta i Vadstena. Detta gjorde hon, och under tre dagar ropade hon och bad om saliga Birgittas hjälp och lovade att hon på sina bara knän och iklädd en sträv klädnad skulle fullgöra nämnda löfte, och detsamma lovade grannarna med henne. På tredje dagen läkte hennes tarmar och därefter trängde ingenting ut från dem och smärtan försvann. Öppningen på kroppen läkte inte genast utan gradvis inte lång tid efteråt. Vittnen var Kristinas make Ingolf Gudmundsson och Bothild, hennes granne från byn Stavsäter, samt kyrkoherden Karl i Vist.

Den 8 september 1377 kom Nils Petersson, lekman från Linköpings stift, och Henrik Petersson, lekman från Roskilde stift, till brevutfärdaren som då befann sig i Vadstena kloster. De utfrågades var för sig och kunde berätta att de kommit till staden Västerås och där blivit tillfångatagna av fogden Klaus Dume. De sattes i stadens fängelse med kedjor och kraftiga lås och kedjades fast vid fängelseväggen. Klaus Dume anklagade dem för att ha varit i samröre med pirater men han kunde inte bevisa något mot deras nekande. När de båda hade suttit i fängelset i drygt två månader vände de sig till Gud och helgonen och bad om hjälp. Slutligen, efter att ha omvänt sig, ropade de ut sina löften och önskingar till den saliga Birgitta för att hon skulle hjälpa dem och befria dem, oskyldiga som de var, och de lovade bära de tunga kedjorna med låsen till Vadstena. Genast grep den ene av dem tag i det järn som han hade vid halsen och det bröts sönder. Låset till kedjorna på benen öppnades vid berörandet. Först flera dagar senare, efter att åter ha bitt om fru Birgittas hjälp, öppnades den andre mannens lås utan hjälp av stenar, järn eller annat verktyg. Eftersom de hört att det runt omkring fängelset fanns beväpnade vakter som förde oväsen, började de båda männen att gräva upp jorden, även nu under

åkallande av Gud och fru Birgitta. Och med sina egna händer grävde de en underjordisk gång som sträckte sig långt utanför fängelset, och jorden löste upp sig utan problem, som om de hade haft uppluckrad aska i sina händer. Gatstenarna kunde utan möda åtskiljas och föll åt sidan, och männen kunde nu ta sig ut med sina kedjor. På den plats där de båda männen kom ut satt två beväpnade vakter som sov så djupt att de inte vaknade vare sig när stenarna föll eller när männen gick ut. Det var vid midnatt som de båda männen gick ut, men befrielsen från kedjorna skedde klockan ett samma natt. Männen begav sig raka vägen till Vadstena med sina kedjor och lås, och när de kom dit lämnade de kedjorna som en offergåva och lovprisade Gud och fru Birgitta. Utfärdaren såg själv dessa kedjor tillsammans med en stor skara människor. Några köpmän som var närvarande kunde intyga att kedjorna tillhörde staden Västerås och att de flera gånger sett kedjorna på fångar i fängelset där.

Dessutom strömmar flera män och kvinnor till Vadstena kloster från olika håll, vilka meddelar att de blivit räddade från faror och sjukdomar tack vare saliga Birgittas förtjänster. De medför inte några vittnen, men deras berättelser nedskrivs och bevaras i klostret.

Med hänvisning till att man i Sverige inte ofta nyttjar notarier för vittnesintygande, har utfärdaren beseglat dokumentet tillsammans med Lars Petersson och Lars Ödesson, kaniker i Linköping, samt Henrik Hennekesson, prebendat i Linköping, vilka var närvarande vid mirakelundersökningen och även med sina intyganden undertecknat dokumentet.

Orig. [A] på perg. (47,2 x 47,1 cm, uppveck 3,8 cm; 53 rader), Sv. Riksarkivet.

Avskrifter: [B] i hs A 14, fol. 71r–73r, Kungl. biblioteket, Stockholm; [C] i Cod. Ottob. lat. 90, fol. 44v–45v, Vatikanbiblioteket; [D] i Cod. Harl. 612, fol. 286r–v, British Library, London; [E] i hs C 46, fol. 132v–134v, Uppsala universitetsbibliotek.

SDHK nr 11083.

Faksimil: (av B) Acta et processus canonizationis Sanctae Birgittae. Codex Holmiensis A 14, Handskrifter från Sveriges medeltid utg. i Ijustryck I, ed. I. Collijn (1920).

Tryckt: I. Collijn, ed., Acta et processus canonizationis beate Birgitte (1924–1931), s. 175–180 (efter B).

Regest: RPB nr 1286; Reg. Dan. Ser. II, nr *2996; Dipl. Dan. IV:1, nr 292.

Om mirakelundersökningen se A. Fröjmark, Mirakler och helgonkult (1992), s. 41.

Angående miraklen se J. Myrdal-G. Bäärnhjelm, Kvinnor, barn och fester i medeltida mirakelberättelser (1994), s. 139.

Angående Vadstenabröderna Martin, Johannes (Gjordsson) Präst och Kettilmund, se C. Gejrot, utg., Vadstenadiariet (1996), nr 381 (Martin); nr 53, 132:13–14 (Johannes Präst); nr 41:2, 104:2 (Kettilmund). Om Johannes Präst se särskilt R. Andersson, De birgittinska ordensprästerna som traditionsförmedlare och folkfostrare (2001), s. 195–196.

Kyrkoherden Johan Eriksson i Häradshammar, vilken här omnämns som vittne, förekommer även i en tidigare mirakelberättelse i Birgittas kanonisationsprocess; se Collijn, a.a., s. 123.

Om kyrkoherden Karl Sunesson i Vist se H. Rosman, Bjärka-Säby och dess ägare I (1923), s. 136 f. samt brev 1370 4/5 (DS nr 8112 och 8113).

Angående fogden Klaus Dume i Västerås se K. Kumlien, Västerås genom tiderna, II. Västerås till 1600-talets början (1971), s. 208, samt brev 1382 11/3 (RPB nr 1695, SDHK nr 12136).

Om namnet Ullälva se P. Vikstrand, Gudarnas platser (2001), s. 182 och där angivna referenser.

Jämför Odensebiskopen Valdemar Podebusks mirakelundersökning 1377 30/3 (DS nr 9466) samt Nils Hermanssons senare undersökning 1378 1/8 (SDHK nr 40537).

Uppenbarligen blev originalet (A) kvar i Sverige och sändes inte till påven; se T. Höjer, Studier i Vadstena klostrets och birgittinordens historia (1905), s. 105, not 3. Orsaken till detta är inte klarlagd, men möjligen utskrevs flera original varvid man beslöt att behålla ett i Vadstena. Jämför även noterna 5 och 6–6 nedan.

Miraklen om Kristina i ”Bro” och Kristina i Stavsäter finns översatta efter annan förlaga av Tryggve Lundén i Den heliga Birgittas himmelska uppenbarelser, fjärde bandet (1959), s. 245–249.

Sanctissimo in *Christo* patri ac^a domino suo^b karissimo domino Gregorio digna Dei prouidencia sacrosancte Romane et^c vniuersalis ecclesie summo pontifici et reue[ren]dissimis^d in *Christo* patribus dominis sacrosancto^e cardinalium collegio · humilis et deuotus filius Nicolaus^f Dei et sancte sedis gracia episcopus Lyncopensis^g cum omni humilitate et reuerencia oscula pedum beatorum. Gloriosus Deus, qui dat¹ virtutem et fortitudinem plebi sue¹ · qui rationalem creaturam suam per Spiritum Sanctum suu[m]^h sibi feliciter vnitam et effectamⁱ j¹ sue diuinitatis^j participem gratanter² erigit^k in sublime² et ditat^l felicibus incrementis, j¹ p¹se beate memorie Birgittam,^m cuius gloriosum corpus in monasterio Watzstenaⁿ dyocesis mee^o quiescit, non solum, dum viueret in terris, excellenter graciaram ornatam carismatibus^p · sibi dilectam assumpsit in sponsam · et diuine sapie[ncie]^q radiis illustrabat^r · verum eciam nunc de

^s-vite presentis^s laboribus ereptam diuersis^t · miraculorum prodigiis et signis inter sanctos suos mirificat^u et inter homines · fama^v celebrem efficit · et ostendit meritis gloriosam. Quorum miraculorum^x aliqua per venerabilem fratrem dominum Waldemarum^y Ottoniensem episcopum ex mandato ^z-sanctitatis vestre^z conscripta fuerunt, aliqua etiam ad presens ego timens, ne diuinam offensam incurrerem, si ea sub silencio latere^{aa} permitterem, eidem sanctitati vestre insinuare^{ab} decreui; et sequuntur in hunc modum.

Quedam Cristina^{ac} de ³-Bro parrochie^{ad} Husaby^{ae,-3} dyocesis Lyncopensis^{af} pluribus annis ^{ag}-a dyabolo^{ag} grauissimas infestaciones et vexaciones paciebatur, antequam nuberet et amplius postquam nupta fuit, adeo, quod dyabolus ^{ah}-vis[um et]^{ah} auditum sibi obstrueret et genua et crura^{ai} sibi ita fortiter constringeret^{aj}, quod omnino reddebatur^{ak} inhabilis ad ^{al}-ambul[andum]. [Maritu]^{s-al} vero et propinqui vouerunt eam ad [mona]sterium^{am} in Wazstena^{an} et adduxerunt eam ibidem, [et]^{ao} posuerunt eam in capellam ad parietem et obseruabant [eam]^{ap}. ^{aq}-Jps[a] [vero]^{-aq} ibidem^{ar} vehementer concussa et collisa a dyabolo · ad parietem omnibus, ^{as}-qui astabant,^{as} videntibus et in toto corpore horrendo^{at} modo vexata pluribus diebus · Tandem^{au} septima die, dum missa cantabatur^{av}, sub eleuacione corporis *Christi* ^{ax}-dimisit eam^{-ax} dyabolus. Et ipsa clamabat dicens: "Ecce^{ay} video corpus Domini^{az!}" · Et statim surrexit et circuiuit altare et glorificabat Deum et beatam Birgittam^{ba} pro liberacione sua, et magna multitudo populi, que astitit, obstupuit^{bb} et Deo gracias egit. Ipsa vero iam sanata cum marito suo reuertebatur^{bc} in domum suam et statim iterum dyabolus affuit apprensens sibi in specie pueri, sicut prius, et maledixit ei et improperebat^{bd}, quod eum deserere^{be} vellet · Et incepit eam vexare de nouo, et sic iterum maritus et propinqui adduxerunt eam in Wazstena^{bf}. Et cum^{bg} ibidem venisset ipsamet ^{bh}-dicebat · coram populo,^{-bh} quod dyabolus iterum apparuit sibi. Et maledixit ei · dicens se eam iam oportere deserere et amplius non redire^{bi} · quia locus ille vehementer infestus et tediosus erat sibi, et quod grauia ^{bj}-ibidem impropria^{-bj} sustinebat · Mulier predicta ad ^{bk}-presenciam meam^{-bk} adducta^{bl} fuit, et vidi^{bm} eam sanam corpore et sensibus, iam euoluto^{bn} anno et^{bo} dimidio, ^{bp}-postquam eam dyabolus^{-bp} dimisisset^{bq}. Testes autem astiterunt ipsa muliere presente primo Johannes Erici^{br} presbiter, curatus vicinioris ecclesie, vbi morabatur predicta mulier; jtem presbiteri ipsius monasterij in Wazstena^{bs}, scilicet Johannes dictus Prest^{bt}, Martinus^{bu} et Katilmundus^{bv}. Qui iurati ad sancta Dei ewangelia · et singillatim examinati · dixerunt hec omnia contigisse in loco predicto, sicut iam scripta sunt · Et^{bx} plures alii offerebant se ad testificandum · quia liberacio ipsius mulieris fuit publice facta in ipso^{by} loco.

Item quedam Cristina infans duorum annorum, filia Iacobi Wllerfue^{bz} parrochie Øratompta^{ca} dyocesis Lyncopensis^{cb}, subito a dyabolo arrepta fuit et adeo grauiter vexata, quod capud^{cc}, pedes et totum corpus quasi in circulum retro ad dorsum girabantur · pectusque et venter · vehementer inflabant et tremuerunt^{cd} · propter quod parentes^{ce} graui dolore concussi consilium tandem habuerunt, quod votum facerent pro ea ad monasterium in^{cf} Wazstena^{cg}. Et vouerunt primo, quod oblacionem pro ea mitterent, et statim mitigabatur dolor · set non omnino liberabatur. Jtem transactis nouem septimanis, quia ^{ch}-incepit iterum^{-ch} vexacio crescere, mater vouit, quod eam propriis humeris portaret ad ipsum^{ci} monasterium · et statim dolor conquieuit, propter quod mater non curauit votum adimplere. Et sic euolutis aliis nouem septimanis et vltra iterum vehementissime paciebatur puella · propter quod mater timore magno concussa apprehendit filiam et festinabat ad monasterium predictum venire · Quo cum venisset, jn continenti omnino curata est^{cj} puella · nec vmquam postea vexacionem illam perpessa est^{ck}. Jam^{cl} duobus annis euolutis, postquam ^{cm}-hoc contigerat,^{-cm} puellam illam^{cn} vidi ad presenciam meam adductam bene sanam corpore et sensibus. Et testes aderant cum ipsa puella · Cecilia et Iacobus parentes sui, Petrus Smalennige^{co} et Haquinus^{cp} Olau de

Wllefue^{cq} opido predicto, qui omnes iurati et singillatim examinati deposuerunt de verbo ad verbum, vt superius scriptum est.

Item quedam Cristina de Stafsætir^{cr} parrochie Wist^{cs} Lincopensis dyocesis^{ct} ad presenciam meam adducta et de veritate dicenda iurata dixit,^{cu} quod in ventre subtus costas in ^{cv}-dextro latere^{cv} creuit sibi apostema cum vehementi dolore adeo, quod totum^{cx} latus illud intumuit,^{cy} jn quo continue per octo septimanas grauiter vexabatur. Et tandem ^{cz}-apostema ipsum^{cz} ^{da}-circumquaque rumpebatur^{da} et corruiit extra corpus, jta quod magna apertura apparuit^{db} in ipso^{dc} corpore. Ex vehemencia doloris eciam^{dd} intestina lesa erant, ita quod illa, que comedit, per ipsam aperturam effluerunt. Propter quod vicini eius et propinqui stupore concussi consuluerunt, quod se voueret ad beatam Birgittam^{de} in Wazstena^{df}. Quod cum fecisset, continue per tres dies perseuerabat clamans et jnuocans auxilium eiusdem^{dg} beate Birgitte^{dh}. et promisit, quod nudis pedibus et aspera veste induta^{di} perficeret votum predictum, et hoc jdem eciam vouerunt^{dj} vicini secum. Tercia^{dk} ergo die predicta^{dl} sanabantur sibi omnia viscera jnterius, et ^{dm}-nichil inde^{dm} postea effluxit et ^{dn}-omnis dolor conquieuit,^{dn} sed apertura exterius^{do} in corpore non statim set paulatiuis^{dp,4} incrementis in breui tempore curabatur. Testes autem secum fuerunt Jngolphus Gudmundi maritus suus et Botildis^{dq} vicina sua de predicto opido Stafsætir^{dr} et Karolus de Wist^{ds} presbiter curatus ipsius, qui omnes iurati et singillatim examinati deposuerunt de verbo ad verbum, sicut superius est expressum.

Item in Natiuitate beate Virginis sub anno Domini Mccclxxseptimo^{dt} venerunt ad presenciam meam me tunc constituto in predicto monasterio Wazstena^{du} Nicolaus^{dv} Pæterson^{dx} laicus ^{dy}-dyocesis Lyncopensis^{dy} et Henricus Pætansson^{dz} laycus dyocesis Roskildensis^{ea}. Et iurati ad sancta Dei ewangelia et singillatim examinati deposuerunt, quod, cum ambo pariter venissent ad ciuitatem Arosiensem, capti fuerunt per quendam^{eb} Nicolaum^{ec} Duma^{ed} prefectum terre et positi in carcere ciuitatis sub cathenis et seris fortissimis et grauiter constricti et serati ad parietem carceris, quia ^{ec}-asseruit eos socios esse^{ec} piratarum, nichil tamen^{ef} contra eos^{eg} probare potuit ipsis constanter negantibus. Qui, cum ibi sedissent per duos menses et vltra, incepterunt^{eh} clamare et jnuocare ^{ei}-auxilium diuinum^{ei} et sanctos. ^{ej}-Et tandem^{ej} conuersi totis votis^{ek} et desiderijs clamabant ad beatam Birgittam^{el}, vt iuuaret eos / ^{em}-et eos jnnocentes eriperet vouentes,^{em} vt^{en} cathenas illas cum seraturis suis quantumcumque ponderosas portarent secum ad locum de^{eo} Wazstenum^{ep}, vbi gloriosum corpus eius quiescit^{eq}, si de cathenis ^{er}-ipsis eos^{er} eriperet. Et statim alter apprehendit ferrum, quod ad collum suum erat, et frangebatur, et sera cathenarum super tybias fortissima ad tactum ipsius aperta est. Alter vero nullomodo liberabatur. Tandem post^{es} plures dies^{et} jnuocato iterum predictae domine^{eu} Birgitte^{ev} adiutorio statim^{ex}, cum ^{ey}-seras ipsas fortissimas tangebatur,^{ey} cum jnuocacione Dei et eiusdem beate Birgitte^{ez} tam super tybias quam super^{fa} collum, aperiebantur sine quacumque^{fb} concussionem lapidum, ferri uel^{fc} aliorum instrumentorum. Et audientes quod circumquaque^{fd} carcerem sedebant^{fe} custodes armati vigilantes et tumultum inter se facientes, iterum sub inuocacione Dei et eiusdem felicitis domine^{ff} incepterunt fodere terram subtus. Et foderunt cum^{fg} solis manibus ad longum spacium ultra carcerem, jta quod terra dissoluebatur sine quacumque penuria. ac^{fh} si dissolutos cýneres pre manibus habuissent^{fi}. Et^{fi} lapides, qui erant^{fk} murati in^{fl} pauimento platee sine quocumque labore ipsorum separabantur abinuicem^{fm} et ceciderunt inferius. Et ipsi ascenderunt cum cathenis ipsis. Et sedebant statim^{fn} in loco ipso^{fo}, vbi ascenderunt. ¶ duo de custodibus ipsis^{fp} armati, qui adeo grauiter^{fq} sopore apprehensi erant^{fr}, quod nec ad casum lapidum predictorum nec ad ascensum istorum euigilare potuerunt. Et hoc contigit circa mediam noctem, quod ascenderunt / Liberacio ^{fs}-autem de^{fs} cathenis, vt fatebantur, contingebat prima hora ^{ft}-eiusdem noctis.^{ft} Qui statim ^{fu}-portantes secum^{fu} ^{fv}-cathenas ipsas^{fv} cum seraturis ipsis recto^{fx} itinere ad locum ^{fy}-de

Wazstena^{fy} venerunt et catenas ipsas^{fz} ibidem obtulerunt magnificantes et glorificantes^{ga} Deum^{gb} et ^{gc}-dominam Birgittam^{gc} · Quas catenas tunc^{gd} ibidem vidi^{ge} adductas astante^{gf} magna multitudine hominum. Quidam eciam^{gg} mercatores ^{gh}-aderant tunc ibidem,^{gh} qui fatebantur in veritate catenas illas ^{gi}-Arosiensis ciuitatis^{gi} fuisse et se ^{gj}-illas nouisse^{gj} et^{gk} pluries in ipso carcere se vidisse easdem captiuis^{gl} impressas.

Item vltra hoc concurrunt^{gm} in monasterio predicto^{gn} de^{go} diuersis locis et terris viri et mulieres glorificantes Deum et publice predicantes se meritis eiusdem beate Birgittae^{gp} de^{gq} diuersis periculis et languoribus^{gr} ereptos. Testes tamen secum non adducunt^{gs}. Quorum verba, recepto^{gt} prius ab eis et^{gu} eorum quolibet iuramento de veritate dicenda, iuxta narrationes eorum scribuntur et in ipso loco reseruantur.

Premissa vero omnia eidem ^{gv}-sanctitati · vestre^{gv} · scribo et notifico et sigillum meum eisdem^{gx} appendi facio teste Deo sine omni fauore sinistro et affectu^{gy} peruerso, nec vt^{gz} temerarius presumptor set vtinam^{ha} · velut humilis angelice doctrine discipulus benedico Deum celi et confiteor, quia ^{hb}-fecit nobiscum^{hb} misericordiam suam, qui ^{hc}-eandem sanctitatem · vestram^{hc} · semper conseruet et^{hd} dirigat feliciter in agendis. Verum, quia notariorum vsus rarus est in terra ista, nec eis creditur set sigillis, jdeo prouidi viri ^{he}-et discreti^{he} presbiteri · Laurentius Petri et^{hf} Laurentius Odonis^{hg} canonici et Henricus^{hh} Henichini^{hi} prebendatus Lyncopensis^{hj}, qui presentes fuerunt examinacioni ^{hk}-miraculorum predictae^{hk} per nos facte et omnibus aliis superius expressis, se subscribunt et sigilla sua appendunt in testimonium premissorum^{hl}. Datum in dicto^{hm} monasterio Wazstena^{hn} anno Dominij ^{ho}-Mcccclxx septimo,^{ho} decima^{hp} die mensis Septembris.

Et ego Laurentius Petrij canonicus Lyncopensis^{hq} premissis miraculorum examinacioni, discussionij^{hr} · et conscripcioni et ^{hs}-alijs omnibus^{hs} et singulis superius expressis, dum sic agerentur, presens jnterfui et jn bona fide testificor ea sic deposita examinata^{ht} · discussa et^{hu} conscripta fuisse. Et jn testimonium illorum me subscribo et sigillum meum appendo per prefatum^{hv} venerabilem patrem · dominum meum^{hv} Lyncopensem^{hx} episcopum requisitus ·

Et ego Laurentius Odonis canonicus Lincopensis^{hy} premissis miraculorum examinacioni, discussionij · et ^{hz}-conscripcioni ac^{hz} omnibus aliis et singulis superius expressis, dum sic agerentur, presens interfui et in bona fide testificor ea sic deposita,^{ia} examinata, discussa et conscripta fuisse · Et in testimonium illorum me subscribo · et sigillum meum appendo, per prefatum venerabilem patrem dominum meum^{ib} Lincopensem episcopum requisitus.

Et ego Henricus Henichinij^{ic} prebendatus Lincopensis^{id} premissis^{ie} miraculorum examinacioni, discussionij et ^{if}-conscripcioni ac^{if} omnibus aliis et singulis superius expressis, dum sic agerentur, presens interfui et in bona fide testificor ea sic deposita, examinata,^{ig} discussa et conscripta fuisse^{ih} · Et in testimonium illorumⁱⁱ me subscribo^{ij} et sigillum meum appendo · per prefatum venerabilem patrem dominum meum Lincopensem episcopum requisitus^{ik}.

På baksidan: 2^{a5}

Littera seu relacio domini Nicholai episcopi Lyncopensis super examinacione quorundam · miraculorum · beate · Birgittae^{il} facta Gregorio pape xj. ⁶-Non habetur in registro vel libro.⁶

^{im}-De scrinio secundo circa bullam · ix · -^{im}

Sigill: nr 1 sigill och remsa bortfallna från skåra i uppvecket; nr 2 bortfallet, sigillpåse av ofärgat linne kvarsitter vid remsan; nr 3 bortfallet från i uppvecket kvarsittande remsa; nr 4 bortfallet, sigillpåse av ofärgat linne kvarsitter vid remsan.

^a et B, C. ^b Saknas E. ^c ac B, C. ^d Skrivtecknen för ren, sannolikt re-förkortning samt bokstaven n, oläsliga A. ^e sacrosancte Romane ecclesie B. ^f Nicholas B, D, E. ^g Den sublineära stapeln i bokstaven y oläslig A; Lincopensis B, C, D, E. ^h Nasalstreck oläsligt A; ordet saknas B, C. ⁱ Så A, B, D, E; effectiuam C. ^j Så A, B, D, E; diuinitatis sue C. ^k Så A, B, D, E; errigitur C. ^l Så A, B, D, E; ditatur C. ^m Brigidam B, C. ⁿ Wasten med förkortningsstreck B, C; Watzstena D; Vatzstena E. ^o mee Lincopensis B, C. ^p crismatibus B; primalibus C. ^q Så B, C, D, E; sapie utan läsbart förkortningstecken A. ^r Så A, B, D, E; illustratur C. ^{s-s} presentis vite E. ^t diuersorum B, C. ^u Så A, B, D, E; mirificauit C. ^v Så A, B, D, E; famam C. ^x miracula E. ^y Så A, B, D; Waldenarum C; Valdemarum E. ^{z-z} vestre sanctitatis B, C.

^{aa} Saknas C. ^{ab} Härefter et dicere B, C. ^{ac} Christiana C. ^{ad} parrochia B. ^{ae} Så efter rättelse från Vsaby B; Vsaby C. ^{af} Lincopensis B, C, D, E. ^{ag-ag} Saknas D. ^{ah-ah} Så B, C, D; bokstäverna um et oläsliga p.g.a. slitage A; vicissim et E. ^{ai} Så A, B, D, E; tibia C. ^{aj} Så A, B, D, E; constringetur C. ^{ak} Så A, B, D, E; redabatur C. ^{al-al} Så B, C, E; bokstäverna andum maritu oläsliga p.g.a. slitage A. ^{am} Så B, C, D, E; bokstäverna mona oläsliga p.g.a. slitage A. ^{an} Wasten med förkortningsstreck B, C; Watzstena D; Vatzstena E. ^{ao} Så B, C, D, E; ordet oläsligt p.g.a. slitage A. ^{ap} Så B, C, D, E; ordet oläsligt p.g.a. slitage A. ^{aq-aq} Så B, C, D, E; bokstäverna a vero oläsliga p.g.a. slitage A. ^{ar} Saknas B, C. ^{as-as} ibidem astantibus B, C. ^{at} coherendo C. ^{au} Så A, B, D, E; eandem C. ^{av} celebratur B, C. ^{ax-ax} eam dimisit B, C. ^{ay} Så A, B, D, E; ego C. ^{az} Så A, B, D, E; Christi C.

^{ba} Brigidam B, C; B · D; Byrgittam E. ^{bb} Så A, B, D, E; obstipuit C. ^{bc} Så A, B, D, E; reuertatur C. ^{bd} Så A, B, D, E; improperaberat C. ^{be} Så A, B, D, E; diserere C. ^{bf} Wasten med förkortningsstreck B, C; Watzstena D; Vatzstena E. ^{bg} Saknas C. ^{bh-bh} coram populo dicebat B, C. ^{bi} Så A, B, D, E; respondere B. ^{bj-bj} impropria ibidem B, C. ^{bk-bk} meam presenciam B, C; presenciam nostram E. ^{bl} deducta B, C. ^{bm} noui D. ^{bn} reuoluto B, C. ^{bo} cum B, C. ^{bp-bp} Så A, B, D, E; priusquam dyabolus eam C. ^{bq} D.v.s. dimisisset, så B, C, D, E. ^{br} Så A, B, D, E; Henrici C. ^{bs} Wasten med förkortningsstreck B, C; Watzstena D; Vatzstena E. ^{bt} presbiter D. ^{bu} Så A, B, D, E; Marcanus C. ^{bv} Så A, B, D; Haraldus C; Ketilmundus E. ^{bx} Saknas C. ^{by} predicto B, C. ^{bz} de Volersue B; Volersene C.

^{ca} Så A, B, D, E; Oratompte C. ^{cb} Lincopensis B, C, D. ^{cc} D.v.s. caput, så B, C, D, E; härefter et E. ^{cd} tumuerunt B, C. ^{ce} Härefter ipsius C. ^{cf} Saknas B. ^{cg} Wasten med förkortningsstreck B, C; Watzstena D; Vatzstena E. ^{ch-ch} Så A, B, D, E; jterum incepit C. ^{ci} Saknas C. ^{cj} Ordet upprepat D. ^{ck} Saknas D. ^{cl} Så A, B, D, E; Jtem C. ^{cm-cm} hec contingerant B, C. ^{cn} Saknas B, C. ^{co} Så efter rättelse från Smallenge B; Smallenge C. ^{cp} Så A, B, D, E; Laquinus C. ^{cq} Volhersue B; Volersue C. ^{cr} Stafseter B; Stafsett med förkortningsstreck C; Stafsixtir D; Stafsetir E. ^{cs} Vist B; Visit C; Wyst D. ^{ct} Saknas C. ^{cu} Härefter michi B, C. ^{cv-cv} latere dextro B, C. ^{cx} Härefter corpus et B, C. ^{cy} tumuit B, C. ^{cz-cz} Så A, B, D, E; ipsum apostema C.

^{da-da} Så A, B, D, E; rumpebatur circumquaque C. ^{db} Härefter ei B, C. ^{dc} Saknas B, C. ^{dd} Så A, B, D, E; autem C. ^{de} Brigidam B, C; Byrgittam E. ^{df} Wasten med förkortningsstreck B, C; Watzstena D; Vatzstena E. ^{dg} Saknas B, C. ^{dh} Brigide B, C; Byrgitte E. ^{di} Så A, B, D, E; infuta C. ^{dj} vouerant B. ^{dk} Tercio B, C. ^{dl} predicto B, C. ^{dm-dm} inde nichil B; inde nil C. ^{dn-dn} omnes dolores conquieuerunt B, C. ^{do} Så A, B, D, E; extrana C. ^{dp} paulatim B, C. ^{dq} Så A, B, E; Boltidis C; Batildis D. ^{dr} Så A, B, D; Stafsatum C; Stafsetir E. ^{ds} Så A, B, E; West C; Wyst D. ^{dt} Millesimo ccc^{mo} lxxvij^o B; millesimo trecentesimo septuagesimo septimo C; M^occc^olxxvij^o E. ^{du} Wasten med förkortningsstreck B, C; Watzstena D; Vatzstena E. ^{dv} Nicholas B, D, E. ^{dx} Paxsson B, C; Pætresson D; Petersson E. ^{dy-dy} Lincopensis diocesis B, C; dyocesis Lincopensis D, E. ^{dz} Passon B, C; Pættersson D; Petersson E.

^{ea} Rolskildensis B; Roskidensis C. ^{eb} Saknas B, C. ^{ec} Nicholaum B, D, E. ^{ed} Dwma B; de Wicia C. ^{ee-ee} asseruit eos esse socios B, E; ipsos aseruit esse socios C. ^{ef} Så A, B, D, E; enim C. ^{eg} Så A, B, D, E; ipsos C. ^{eh} ceperunt E. ^{ei-ei} auxilium dominj B; vixim domitu som det förefaller C. ^{ej-ej} tandem B; eandem C. ^{ek} Så A, B, D, E; vocibus C. ^{el} Brigidam B, C; Byrgittam E. ^{em-em} jnnocentes et eriperet vouentes B; eos inuocantes et eriperet venentes C. ^{en} Saknas B, C. ^{eo} Tillagt över raden A. ^{ep} Wastenum B; Wasten med förkortningsstreck C; Watzstenon D; de Vatzstenom E. ^{eq} Så rättat från requiescit E; requiescit B, C. ^{er-er} Så A, B, D, E; ipsos C. ^{es} Tillagt över raden A. ^{et} Saknas C. ^{eu} Saknas C. ^{ev} Brigide B, C. ^{ex} Så A, B, D, E; statam C. ^{ey-ey} jpsas seras fortissimas tangebatur B; ipsis seris fortissimis tangebatur C. ^{ez} Brigide B, C.

^{fa} supra B, C. ^{fb} Saknas B, C. ^{fc} Så A, B, D, E; et C. ^{fd} Härefter ad tillagt över raden och här insignerat B. ^{fe} Så A, B, D, E; se debeant C. ^{ff} Brigide B, C. ^{fg} Så A, D, E; saknas B, C. ^{fh} Så A, B, D, E; et C. ^{fi} haberent B, C. ^{fj} Saknas B, C. ^{fk} Saknas E. ^{fl} Saknas D. ^{fm} Så A, B, D, E; adinuicem C. ^{fn} Saknas B, C. ^{fo} Saknas C. ^{fp-fp} Med omflyttningstecken ändrat från de custodibus ipsis duo E. ^{fq} graui B, C. ^{fr} fuerunt B, C. ^{fs-fs} autem a B; a C. ^{ft-ft} noctis eiusdem B, C. ^{fu-fu} secum portantes D. ^{fv-fv} ipsas catenas C. ^{fx} Så A, B, D, E; et cum C. ^{fy-fy} Wasten med förkortningsstreck B, C; de Watzstena D; Vatzstena E. ^{fz} Saknas B, C.

^{ga} laudantes B, C. ^{gb} Tillagt i marginalen och här insignerat E. ^{gc-gc} beatam Brigidam B, C; dominam B · predictam D. ^{gd} Så A, B, D, E; cum C. ^{ge} Så A, B, D, E; viderunt C. ^{gf} Så A, B, D, E; stante C. ^{gg} Så A, B, D,

E; esse C. ^{gh-gh} tunc ibidem aderant B; cum ibidem aderant C. ^{gi-gi} in Arosiensi ciuitate B, C. ^{gj-gj} nouisse illas B, C. ^{gk} Saknas B, C. ^{gl} Så A, B, D, E; captenas C. ^{gm} Så A, B, D, E; continent C. ^{gn} Så A, B, E; antedicto C. ^{go} et C. ^{gp} Brigide B, C; Byrgitte E. ^{gq} Saknas C. ^{gr} doloribus B, C. ^{gs} Så A, B, D, E; adducuntur C. ^{gt} Så A, B, D, E; recepta C. ^{gu} Härefter ab C. ^{gv-gv} vestre sanctitati B; saknas C. ^{gx} Så A, B, D, E; eiusdem C. ^{gy} Så A, B, D, E; effectu C. ^{gz} et D.

^{ha} vt överstruket och expungerat B; ut C. ^{hb-hb} nobiscum fecit B, C. ^{hc-hc} Så A, B, D, E; nos C. ^{hd} Så A, B, D, E; te C. ^{he-he} Saknas B, C. ^{hf} Saknas C. ^{hg} Så A, B, D, E; Ordonis C. ^{hh} Så A, B, D, E; Henrici C. ^{hi} Hinsekinj rättat från Henskinj B; Hennichini E. ^{hj} Lincopensis B, C, D. ^{hk-hk} predictorum miraculorum B, C. ^{hl} eorundem D, E. ^{hm} Saknas C. ^{hn} Wasten med förkortningsstreck B, C; Watzstena D; Vatzstena E. ^{ho-ho} millesimo ccc lxxvij^o B, D; Millesimotrecentesimo septuagesimo septimo C; M^occclxxvij^o E. ^{hp} Saknas C. ^{hq} Lincopensis B, C, D. ^{hr} Saknas B, C. ^{hs-hs} omnibus alijs B, C, D. ^{ht} Härefter et B, C. ^{hu} ac B. ^{hv-hv} Så A, B, D, E; dominum meum patrem dominum venerabilem C. ^{hx} Lincopensem B, C, D. ^{hy} Lyncopensis E. ^{hz-hz} conscripcioni et B; saknas C; conscripcioni a E.

^{ia} Härefter et C. ^{ib} Saknas B. ^{ic} Henchekinj B; Henchekani C; Hennichini D; Hnichini som det förefaller E. ^{id} Lyncopensis E. ^{ie} Så A, B, D, E; premissorum C. ^{if-if} subscripcioni et B, C. ^{ig} Härefter et C. ^{ih} Saknas E. ⁱⁱ Så A, B, D, E; aliorum C. ^{ij} subscripsi B, C. ^{ik} Så A, B, D, E; requisitum C. ^{il} Bokstäverna irgitte tillagda över raden av eftermedeltida hand A. ^{im-im} Troligen med annan hand.

¹⁻¹ Vulg. Ps. 67,36. ²⁻² Jfr Vulg. Job 40,5. ³⁻³ Oidentifierad ort i Östra Husby socken; möjligen avses någon av orterna Broby eller Stenbro. ⁴ För ordet med betydelsen 'som sker gradvis' se GMLS: paulatius, samt R. E. Latham, Revised Medieval Latin Word-List (1965), s.v. paulativus. ⁵ Ska troligen utläsas littera secunda, d.v.s. det andra av två eller flera original av samma text. ⁶⁻⁶ Härmed menas troligen att texten inte var avskriven i Vadstena klostrets privilegiebok eller kopiebok (nu hs A 19 respektive hs A 20, båda i Sv. Riksarkivet).